PATVIRTINTA
Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos direktoriaus
2021 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. ĮS(E)-21-100
(Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos generalinio direktoriaus 2024 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 77-ĮS-131 redakcija)

TVARUMO POLITIKA

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija (toliau – Įmonė) įkurta 2018 m. Įmonė patikėjimo teise valdo pusę Lietuvos miškų – apie 1,1 mln. hektarų, iš kurių apie 300 tūkst. hektarų yra yra specialiosios paskirties, apsauginiai ir rezervatiniai miškai. Įmonės veikla ypač svarbi visuomenei, nes valdo patikėtą valstybės turtą – Lietuvos miškus, puoselėja jį ateities kartoms, užtikrina prieinamumą ir kuriamą vertę visuomenei.
2. **Tvarumo politika** (toliau – Politika) apibrėžia Įmonės principus ir įsipareigojimus kryptingai kurti ir formuoti atsakingo ir tvaraus verslo praktiką.
3. **Politikos tikslas** – nustatyti Įmonės tvarumo kryptis ir principus, kuriais vadovaujantis būtų kuriama ir plėtojama atsakingo verslo kultūra bei praktika.
4. Politikos nuostatos privalomos ir taikomos visiems Įmonės darbuotojams.
5. Politikoje vartojamos sąvokos:
5.1 ASV - Tvarumo sąvoką apjungiančios aplinkos apsaugos, socialinė ir valdysenos sritys.
5.2 Darnaus vystymosi tikslai – pasauliniu mastu sutarti tikslai, kurie turi būti pasiekti iki 2030 m. Juos sudaro 17 tikslų ir 169 konkretūs uždaviniai apimantys ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę sritis.
5.3 Darnus, tvarus vystymasis - sąvokos atspindinčios ateities kūrimą, kurio procese aplinkosaugos, socialinės gerovės ir ekonominiai aspektai yra subalansuoti siekiant geresnės gyvenimo kokybės. Tvarus, darnus vystymasis turi atitikti šiuolaikinius poreikius, nekeldamas pavojaus ateities kartų gerovei.
5.4 Jungtinių Tautų inicijuoti „Pasaulinio susitarimo“ principai – savanoriška socialinės atsakomybės iniciatyva, siekianti skatinti įmones veikti atsakingai, nedarant žalos aplinkai, bendruomenei, kitiems verslams ir bendromis pastangomis dalyvauti sprendžiant socialines ir aplinkos apsaugos problemas, prisidėti prie visuomenės raidos ir ekonomikos augimo.
5.5 Politika – Įmonės tvarumo politika; šis dokumentas.

II SKYRIUS
TVARIOS VEIKLOS PRINCIPAI

6. Politika remiasi Jungtinių Tautų inicijuotais „Pasaulinio susitarimo“ principais, Darnaus vystymosi tikslais, Paryžiaus susitarimu, gerosiomis valdysenos praktikomis, tarptautinių standartų, ekspertų ir tarptautinių institucijų rekomendacijomis ir gairėmis.
7. Įmonė, vadovaudamasi savo vizija, misija, vertybėmis bei strategijoje numatytais tikslais, įgyvendina savo Politiką per nuoseklią veiklą trijose svarbiausiose srityse: aplinkos apsaugos, socialinėje ir ekonominėje, atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.
8. Įmonė remiasi šiais atsakingos veiklos principais:
8.1 Atsakomybė – Įmonė yra atsakinga už savo poveikį visuomenei, ekonomikai ir aplinkai.
8.2 Atskaitomybė – už savo veiklą atsiskaitoma visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims, viešinami pasiekti rezultatai, sekama pažanga.
8.3 Pagarba – rodomas dėmesingumas gamtai, visuomenei ir darbuotojams.
8.4 Skaidrumas - savo veiklą grindžia atsakomybe bei nuline tolerancija korupcijai

III SKYRIUS
TVARIOS VEIKLOS PRIORITETAI

9. Šiame dokumente Įmonė nustato prioritetus kiekvienoje ASV srityje siekiant užtikrinti tvarią

Įmonė veiklą ir mažinti jos neigiamą poveikį aplinkai, todėl telkia pastangas tose srityse, kuriose gali padaryti didžiausią poveikį bei kur veiksmai leidžia pasiekti geriausių rezultatų efektyviai naudojant išteklius.

10. **Veiklos prioritetai aplinkosaugos srityje:**

10.1 Įmonė, vykdydama savo veiklą aplinkosaugos srityje, vadovaujasi Įmonės misija, kurioje ir apibrėžiama Įmonės veiklos kryptis – aktyviai prisidėti prie Lietuvos miškingumo didinimo, biologinės įvairovės ir miško ekosistemų gausinimo bei klimato kaitos mažinimo ir švelninimo.

10.2 Įmonė atsakingai žiūri į aplinkos tausojimą ir skiria dėmesį atliekų tvarkymui bei rūšiavimui, racionaliam vandens ir elektros energijos vartojimui visos įmonės mastu, skatina darbuotojų švietimą aplinkosauginėmis temomis.

10.3 Įmonė įsipareigoja mažinti poveikį klimato kaitai vadovaudamasi šiais principais:

10.3.1 užtikrinant tvarią miškotvarką: miško ir miško žemės naudojimas tiek, kad išliktų jų biologinė įvairovė, našumas, regeneravimosi pajėgumas, gyvybingumas ir jų potencialas atlikti (dabar ir ateityje) svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

10.3.2 naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius – atsisakant iškastinių išteklių naudojimo ir investuojant į energijos gamybą bei vartojimą iš atsinaujinančių energijos išteklių.

10.3.3 taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą – priimant investicinius sprendimus, pirmenybę teikiant ekonomiškai efektyvioms energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, mažinančioms energijos paklausą. Įmonė skatina tausojantį išteklių valdymą ir naudojimą bei atsakingą ir efektyvų energijos vartojimą.

10.3.4 taikant miško gaisrų prevencijos priemones. Taikyti efektyvius miško gaisrų prevencijos metodus ir gaisrinės priežiūros priemones, kurios prisideda prieš ŠESD emisijų mažinimo ir apsaugoti miškus nuo degimo.

10.3.5 didinant ŠESD absorbciją - įveisiant naujus miškus, tvarkant pažeistas pelkes, didinant medienos prieaugį.

10.4 Pagrindiniai prisitaikymo prie klimato kaitos principai:

10.4.1 infrastruktūros stiprinimas: miško kelių, pastatų ir kitos infrastruktūros stiprinimas, kad būtų galima atlaikyti ekstremalias oro sąlygas, tokias kaip potvyniai, uraganai ir kiti klimato pokyčių sukelti pavojai.

10.4.2 bioįvairovės išsaugojimas: stiprinant įvairių ekosistemų atsparumą klimato kaitos poveikiui ir skatinant biologinę įvairovę.

10.4.3 rūšių įvairovė: pasirinkti ir auginti medžių rūšis, kurios yra atsparesnės klimato kaitos sąlygoms. Tai gali apimti rūšis, kurios yra atsparios ligoms arba gali geriau augti esant kintančioms klimato sąlygoms.

10.4.4 miško apsauga: sanitarinės miško apsaugos priemonės, tokios kaip pašalinimas pažeistų ar susirgusių medžių, galėtų padėti užkirsti kelią miško kenkėjų ir miško ligų plitimui, sumažinti potencialų miško gaisrų pavojų.

10.4.5 racionalus ir subalansuotas miško išteklių naudojimas: planuotas ir tvarus medžių kirtimas, kad būtų išlaikytas miško vientisumas ir galimybė prisitaikyti prie pokyčių.

10.4.6 inovacijos ir technologijos: skatinimas inovacijų ir mokslinių tyrimų, kurie padeda suprasti klimato kaitos poveikį miškininkystės sektoriui ir sukurti naujas prisitaikymo priemones.

10.4.7 sveikatos apsaugos stiprinimas: įgyvendinant priemones, kurios apsaugotų visuomenės ir darbuotojų sveikatą nuo klimato pokyčių sukeltų rizikų, įskaitant padidintą ligų ir virusų plitimo pavojų;

10.4.8 socialinė atsakomybė: Įmonė ugdo sąmoningumą ir supratimą apie klimato pokyčius, bendradarbiaudama su suinteresuotomis šalimis, siekdama didinti jų pasirengimą ir galimybę prisitaikyti prie kintančių klimato sąlygų.

11. **Veiklos prioritetai socialinėje srityje:**

11.1 Įmonė kuria pagarbos žmogaus ir darbuotojų teisėms bei vertybėmis grįstą darbo aplinką, savo veiksmais, kaip darbdavys, įtvirtindama lygias darbuotojų teises bei vienodas galimybes darbe nepriklausomai nuo tautybės, lyties, lytinės orientacijos, rasės, pilietybės, kalbos, kilmės, amžiaus, socialinės padėties, negalios, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, etninės priklausomybės ir netoleruodama bet kokia forma galinčio pasireikšti diskriminavimo, priekabiavimo, nurodymo diskriminuoti, psichologinio smurto, patyčių ir naudojimosi užimama padėtimi.

11.2 Įmonėje gerbiamos darbuotojų teisės ir pasisakoma prieš bet kokią diskriminaciją ir priekabiavimą tiek įdarbinant naujus darbuotojus, tiek tarp esamų darbuotojų.

11.3 Įmonė užtikrina, kad darbo sąlygos atitiktų Lietuvos Respublikoje taikomus teisės aktus bei kuria orias darbo sąlygas, susijusias su tinkamų darbo laiko normų nustatymu, minimalaus poilsio

laiko reikalavimų užtikrinimu, atostogomis, darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga, motinystės apsauga bei tinkamu darbo bei šeiminių santykių balansu.

11.4 Įmonė siekia, kad tiek esamiems, tiek naujiems darbuotojams, tiek vyrams, tiek moterims, už tą patį ar lygiavertį darbą būtų mokamas toks pats darbo užmokestis. Nustatant darbo užmokestį konkretiems darbuotojams, vadovaujamasi kriterijais, susijusiais su darbuotojo kvalifikacija, patirtimi, žiniomis, gebėjimais, pasiektais rezultatais, tenkančiu atsakomybės laipsniu, atliekamų darbų pobūdžiu ir kitais objektyviai išmatuojamais kriterijais. Šie principai taikomi vertinant ir darbuotojo karjeros galimybes Įmonėje.

11.5 Įmonė rūpinasi darbuotojams palankios organizacinės kultūros kūrimu, abipusės vertės principu kuriamų ilgalaikių darbo santykių įtvirtinimu, palankios tobulėti ir kelti kvalifikaciją aplinkos kūrimu, kurioje darbuotojai didžiuotųsi darnia komanda ir Įmone, kaip darbdaviu. Įmonė darbuotojų įsitraukimo ir pasitenkinimo darbu tyrimus atlieka ne rečiau nei kas dvejus metus, analizuoja jo rezultatus ir atitinkamai koreguoja Įmonės personalo politiką. Įmonė gerbia darbuotojų kolektyvinio jungimosi laisvę į profesines sąjungas ar asociacijas, taip pat sąžiningas derybas su darbdaviu.

11.6 Įmonė suteikia kitokias nei nustatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose, darbuotojų darbo, socialines ir ekonomines sąlygas bei garantijas, pagal kurias, kaip socialiai atsakingas darbdavys, yra numatęs papildomas naudingas sąlygas ir jų sąrašą nuolat plečia.

11.7 Įmonė, vykdydama savo veiklą, laikosi žmogaus teisių apsaugos principų, užtikrina, jog pati neprisideda prie žmogaus teisių pažeidimų ir pasisako prieš bet kokius jų pažeidimus. To Įmonė tikisi ir iš savo partnerių bei tiekėjų.

11.8 Įmonė netoleruoja priverstinio darbo.

11.9 Įmonė nuolat rūpinasi darbuotojų sauga darbe ir sveikatos apsauga įgyvendindama prevencines priemones, skirtas darbuotojų darbingumui, sveikatai ir gyvybei darbe išsaugoti, kurios naudojamos ar planuojamos visuose Įmonės veiklos etapuose, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo profesinės rizikos arba ji būtų kiek įmanoma sumažinta.

11.10 Reaguodama į besikeičiančią aplinką ir naujai kylančias pandemijas bei grėsmes, Įmonė užtikrina, kad jos darbuotojai būtų apsaugoti nuo galimų virusų plitimo, jiems būtų suteiktos apsaugos priemonės bei reikiama informacija, padedanti apsaugoti tiek darbuotojus, tiek jų artimuosius.

11.11 Įmonėje, taikant Darbuotojų etikos kodeksą, siekiama kurti ir puoselėti etiškus, bendradarbiavimu paremtus santykius tiek tarp Įmonės ir darbuotojų, tiek santykiuose su klientais, partneriais ir visuomene, taip pat užkirsti kelią korupcijos apraiškoms atsirasti ir plisti.

11.12 Įmonė, taikant Interesų konfliktų vengimo politiką ir Dovanų politiką, įsipareigoja kurti ir palaikyti gerąją praktiką ir teisės aktų reikalavimus atitinkančią interesų konfliktų valdymo sistemą, kuri leistų užtikrinti, kad sprendimai Įmonėje būtų priimami objektyviai ir nešališkai, būtų vykdoma interesų konfliktų prevencija, interesų konfliktų rizikų valdymas, o taip pat formuotų korupcijai nepalankią aplinką

12. Veiklos prioritetai valdysenos srityje:

12.1 Įmonė siekia generuoti stabilią grąžą valstybei ir tuo pačiu būti atsakinga gamtai ir žmogui įmone, kuriančia didžiausią ekologinę, ekonominę ir socialinę naudą visuomenei.

12.2 Įmonė viešai skelbia įmonės tikslus ir uždavinius, finansinius ir kitus veiklos rezultatus, esamą darbuotojų skaičių, atitinkamų pareigybių darbo užmokesčio vidurkį, finansiniais metais įvykdytus pirkimus, strateginio planavimo dokumentus.

12.3 Įmonė teisingai tvarko apskaitą, metinių finansinių ataskaitų rinkinių auditas atliekamas pagal tarptautinius audito standartus.

12.4 Įmonė siekia etiškų verslo sąlygų bei tinkamai užtikrinti savo veiklos skaidrumą ir viešumą, nuosekliai ir sistemiškai įgyvendinti įmonės privačių interesų konfliktų prevenciją, stiprinti ir puoselėti nepriekaištingą dalykinę reputaciją klientų, partnerių, darbuotojų bei visuomenės pasitikėjimą ja. Siekdama šių tikslų, vadovaujasi Lietuvoje galiojančiais teisės aktais, Įmonės parengtomis politikomis, tvarkos aprašais bei taisyklėmis, kuriais Įmonės darbuotojai privalo besąlygiškai vadovautis.

12.5 Įmonė užtikrina viešųjų pirkimų procesų skaidrumą ir vienodas konkurencijos sąlygas, vykdydama viešuosius pirkimus nepripažįsta sukčiavimo, protegavimo ar kitų neleistinų, konkurenciją ribojančių veiksmų.

12.6 Įmonė vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos principais ir Aplinkos ministro įsakymais siekdama išplėsti žaliųjų, socialiai atsakingų ir inovatyvių pirkimų taikymo sritį.

12.7 Įmonė kuria antikorupcinę aplinką ir kovoja prieš visas korupcijos formas, tarp jų – papirkimą, kyšininkavimą ir prekybą poveikiu. Savo veiklą grindžią atsakomybe bei nuline tolerancija

korupcijai.

12.8 Įmonėje užtikrinamas korupcijos prevencijos procesas, korupcijos rizikų identifikavimas ir valdymas bei Įmonės darbuotojų švietimas korupcijos prevencijos ir interesų konfliktų vengimo srityse. Įmonė įsipareigoja kurti sąžiningumo, skaidrumo, atvirumo ir atitikties kultūrą, taikant Įmonės Antikorupcinę politiką. Įmonė savanoriškai diegia antikorupcinę vadybos sistemą pagal LTS ISO 37001:2017 “Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės” standarto reikalavimus

IV SKYRIUS
TVARUMO PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

13. Politikoje įtvirtinti principai ir jų įgyvendinimas gali būti detalizuojamas kituose Įmonės vidaus teisės aktuose.
14. Įmonė užtikrina tvarumo srityse nustatytų krypčių integravimą ir įgyvendinimą per Įmonės strategiją, tikslus ir veiklos planus.
15. Įmonė įsipareigoja reguliariai vykdyti poveikio aplinkai bei ekonominio ir socialinio poveikio ir darnumo veiklų prioritetų peržiūrą, atsižvelgiant į suinteresuotų šalių lūkesčius.
16. Įmonė ne rečiau nei kartą per metus atsiskaito už savo veiklų poveikį ir tvarumo veiklų įgyvendinimą viešai teikdama atskiras ir (arba) į metinį pranešimą integruotas tvarumo (socialinės atsakomybės) ataskaitas, parengtas remiantis geriausiomis atskleidimo praktikomis ir pripažintais tarptautiniais standartais.
17. Įmonėje ypatingas dėmesys skiriamas prevenciniam ir laiku vykdomam aplinkosaugos ir socialinės atsakomybės (ASV) rizikų identifikavimui ir valdymui. Todėl diegiama vieninga ir standartizuota rizikų valdymo sistema ir procesai, kurie integruojami į pagrindines veiklas bei sprendimų priėmimą.
18. Įmonė skatina darbuotojus ir kitas suinteresuotas šalis tiesiogiai ar anonimiškai pranešti apie galimus su tvarumu susijusius pažeidimus Įmonėje. Anoniminiai pranešimai gali būti teikiami per „Pasitikėjimo liniją“ (el. paštu pasitikėjimolinija@vmu.lt, arba telefonu, +370 5 243 2600) ar neanonimiškai – Įmonės vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, skirtu esamiems ar buvusiems darbuotojams bei asmenims, kuriuos su Įmone sieja ar siejo sutartiniai santykiai (el. paštu vidiniaipranesimai@vmu.lt arba tiesiogiai Įmonės Prevencijos ir rizikų valdymo skyriui).

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Politiką įsakymu tvirtina, keičia ar pripažįsta netekusia galios Įmonės generalinis direktorius.
20. Politika yra peržiūrima ne rečiau nei kas dvejus metus ir esant poreikiui atnaujinama.
21. Tvarumo vadovas formuoja Politiką ir jos įgyvendinimo planą.
22. Visi Įmonės darbuotojai su Politika supažindinami Įmonėje nustatyta tvarka.
23. Darbuotojams, pažeidus Politikos ar kitų teisės aktų, susijusių su rizikų valdymu Įmonėje, nuostatas, taikoma atsakomybė teisės aktų nustatyta tvarka.
24. Įmonė viešai skelbia Politiką savo interneto svetainėje.